

Kelewis, Karaliaucziuje
kas Utarninką isbūdams,
kastoj, ant bile kofio Pusto
apšeliūtas, su Pustpin-
geis ant Bertaino Metū
5 Egr. arba 50 Pf.

Kelewis

iš

Upsakymū Istatimai i Ke-
lewi kastoj po 2 Egr. už
kojną, smulkeis Kastais
išdrukawotą Gile. Gro-
matas reif ben atrašyti:
Bergplaz (arba
Schiefen Berg) № 7.

Karaliaucziaus Broliams Vietuwininkams Žinės parnešas.

Nro. 26.

Karaliaucziuje, 25. Junijū.

1878.

2. Nedėdienėje po šv. Traicės.

Evang. Luk. 14, 16—24. Grom. 1. Jon. 3, 13—18.

Sztay, dabar Malonės Gziesas.

(2. Kor. 6, 2.)

Dabar tu Wiešpaties jekof,
Dabar jo Szwiesai pasidūt,
Dabar jis pilns Malonės.
Dar laukdams stow jis, priima;
Dar pats jis Bėgi lengwina
Taw ant sumkiōs Kelionės.

Bet Smertis, Sudas atlent weik!
Pas Kristū bėgt! To Wienu reif.
Ne gaist, šep pawėlofi!

Gromata Brolio iš Vietuwōs.

(Pradžia Num. 25.)

Pastutini Syki mes iš ano Brolio Gromatōs tyrēm
kaip senasis Surinkimas Diewo Karalystės Brieteliū
suirti pradėjęs. Ale mes iš to ir ne galim dywytis.
Kur ney jokiōs Drausmės n'iera, kur kožnas Praš-
mats prieš Jokubo Graudenima (Jok. 3, 1) imas Mo-
kitoju butu ir n'atbodams Apastalo Graudenimo
(Rym. 12, 17) sawę ne tift wien per išmintingą,
bet per išmintingiausi už wisus kitus laikos, kur žmo-
nes burnas ir bluznierikškas Kalbas girdebami tases per
aukščiaušią Išminti iškaukia ir saw patys ussikrauja
Mokitojų pagal tai, kaip jiems Ausys niešti (2. Tim. 4, 3),
sakau fur teip eit, kaip hitōs Gromatōs Pradžioj Num. 25
pasakota, czia tift turim dywytis, kad ne musū Lietu-
woj Kristaus Kunas, tai esti jo Surinkimas jau wisay
i Stufelius sudrašytas. Pons Jėzus tift ben weikiey
te susimilsta sawo brangiey atpirktošios Krikščionystės!
Ale dabar mes iš andō pradėtōsios Brolio Gromatōs
toliaus pasakosim. Jisai apie sengji Surinkimą kal-
bėdams toliaus teipo rašo:

Apie wieną Žodžio Sakytoji dar noriu minėti; tas
yra Szuiulės Mokitojis. Tas manę mano Namūse ap-
lanke, o kadangi mudu seng Brietelystę tarp sawęs turiwa,
tay mudu pirm ir po Surinkimo apie Surinkimo Du-
dus ir Dawadus kalbėjom, ale musū Dejarims apie

Surinkimū Newienybę tame užkliuwo, kad jis pradėjo
sakyt, buk naujojo Surinkimo Sakytojei wisi Weid-
mainiei ēsq. Už jam sakiau: Broiau, ar tu gali i
kieno Szirdi matyt? Man rodoš tu tift menkay te pa-
žisti naujiji Surinkimą ir jo Sakytojus. Už jo pra-
šiau, kad jis man pasakytu, kokiāse Daiktūse anie pagal
jo Mislī weidmainoj? Tai jis pradėjo sakyti: Kam
reif Plaufus ant abiejū Pusū lygiey sukūt? Kam
reif prastus Rubus dewėti arba kam reif Puikystę
drausti? Ar mes su Rubais tą nusipelnysim? To-
liaus dėl to reif Surinkime Tyloms melstis? Kam
jie Maldas iš Kunų skaito? Dėl ko jie Wardan
Diewo pirm Maldōs ir pirm Žodžio skaito ir dėl ko
jie „šwentas musū Diewas“ gieft? Wislab tai yra
Weidmainyste.

Tay aš jam pradėjau atsilėpti sakydams: Broiau,
be Reikalo Jus anus persėkinėjat. Nėsa jau apie tris-
dešimt jų Sakytojų gawau pažinti, ale mislyju, kad
sujū ney wiens n'iera Weidmainys. Rods wis randas
kada ne kada koks Weidmainys ir tarp Sakytojų, ale
toks n'ilgay triwoj; nėsa jis budams puikus Žodžiūse
ir drąsus Elgime weikiey pūl ir prapūl, bet tie, kurie
su Baimę pradėję, tie jau daugiaus, ne kaip dvidešimt,
beje kits daugiaus kaip trisdešimt Metū Wiešpaties
Wynyczioj frut. Iš tū wisū Burnōs aš niekadōs
n'esu girdebęs, kad mes per Plaufus ar per koki Rubū
Dewėjimą arba per tą kitą galētum Dangu pelnytis,
bet jie teip mofin, kaip Apastals sako: kad kas ir sawo
Kuną deginti dātu ir Meilės ne turētu, tay jam tift
nieko ne maczytiū. Jie mofin, kad mes wienat ir tift
powisam wienat per Nupelnymą Pono Jėzaus galim
išganytais pastoti, ale mes turim i Pong Jėzu tiftet ir
ji mylet ir iš Meilės prieš ji turim wengti kunistą
Pageidimą, kursai prieš Duzią karaują. Nėsa kas
Puikyste, kas Didyste, kas Tabako ir Brang-
wyno Bartojims? Tai tift kits nieks kaip Išpildy-
mas Kuno Pageidimū, kurie jey prieš tus ne karau-
jam Kuną ir Duzią amžinay pradžudyti gal. Ale jie,
tai esti musū Sakytojei, tacziau grauden: jey kas ir
karauj, kad tasai minau iš to nesididziūtu ir ne misly-
tus už kitus geresnis arba jau pergales ēsq, bet jie
sako: kasžin kofie Pagundymai mus dar šendien arba

rytoj apnišk. Del to jie wis melbzias: gelbėk mus nū Piskio; o jey katram ir didey sunku yra, sawę pergalėt, tay jie ragin wis daugiaus melstis ir Wiešpaties Pagalba nusitikėt. Jis dūs laimėt.

Taygi Brolau, jie be Keikalo apmelūjami buf jie moking ant Plaukū ir ant Kubū Dėwėjimo arba ant ko fitko pasitikėt, nesa iš wisū tū dwidešimt Sakytojū kurius pažįstu, tikt Bors te dew rudas Sermėgas su Kabėmis pagal jū Kampu Budg ale ir tie ne ragin, kad mes wisi turim teip dėwėt. Kodėl Jus norit, kad anie wisi puikius Kubus dėwėtu. Juf jau Žmogaus Szirdis iš sawes gana myl Puikyste. Ant to ne reik ney wieną ragint, o iš Tiesos mujū Lietuwa šiūse dwidešimt Metūse yra teip Kubū Dėwėjime kaip ir Walgiū bey Gerimū Pataisyne labay i Puikyste užlipusi, jog Moteres iš to teip daug Darbo ir Triuso pasidaro, jog jos per tai menkay prie šwento Rašto Wartojimo prieiti gal. Szwentą Dien, kad i Baznyczią keliauj tay jau nū anksti Rytą praded sawo Kunę išdabinti, jeib Baznyczioj sawo Kunus ir Kubus parodyti galėtu. Ar Wiešpats tošia Varaono Baudziawg prašo? Jey kas mislyj, kad Puikyste ne Griekš, tas te skaito stropjey šwentoji Raštą ir te melbzias wienay, tay Wiešpats jam per šwentoją Dwašę apreikš. Ne reiks ney wienam iš Wiršaus šą sakyr. O juf tie, kurie Praštybę Kubūse ir Walgiūse myl, tie gal, jey jie nor, tūmi, šą jie ties sawim užciebnyje, daug Mogujū apredyt ir Škalfusijū pawalgydyt. Ale minau mes wėl Praštybę su Neczyštybe per wieną ne laikykim.

(Dar ne wistas.)

Telefons arba Tolkalbys.

(Pradžia Num. 25.)

Tay wislab kas apie tą Dalšką iki šiol pasaktyta, geray isitiemjė galėsit dabar ir lengwey išmanyti, kaip ir kokiū Budu galima yra per Tolkalbi musū Kalbės Balsą toli nususti. Jus jau zinote, kad prie Tolkalbjo Elektrystės Macis du wienaiy itaisytu Mašynu wienu Sykiu warydama daro, kad ant dwejų atstu nū tūs fitos esanczū Wietū tas pats Raštas yra rašomas. Ta pati Macis mums ir Tolkalbij fluzija. O prie šito naujo Šradimo Elektryste be daug fitū Prieprowū jau iš Kalbėjimo praded pasirodyt ir sawo Darbą prowyr. Tolkalbi išardydami randame mes jo Wiburij wieną gelzine Kartike arba Warpstele. Ant abejū Szalū tos Warpstelės yra dwi Welos, kuros platame Gale i du Ritineliu suwynotos yra. Wiršuj tū Ritineliu ir tikt kofę Liniję nū Warpstelio Galo atstu yra wiens apwalus ir didey plonas pleninis Skardas arba Blekis. Oze ale dar reik pasaktyti, kad jey koks Gelzis su Wela aprestas yra, tay per tą Wela Cef-

trystės Maci be biegant pastoj tas Gelzis iš to magnėtiškės, taip, kad jis kita arti esanti Gelzkeli prie sawes pritraukia.

Imkim dabar du su Welomis suwienytu Tolkalbju, palikim wieną sawo Ramūse, o antraji nuneškim prie sawo Kaimyno. Mums pro Tolkalbjo Skylę be kalbant praded už tōs Skylės esantis Skardas iš to wirpieti. Kaip weik dabar tas Skardas Warpstelės Galą užkrutin, tay Elektrystės Macis per Welas i kaimyniškaji Tolkalbi nušokusi padaro jame esanczią Warpstele magnėtišką, o ta taipojau tam patim Akės Mirksnyje ten esantiji Skardą prie sawes arty pritrauk. Mums nutilus, Elektryste ir šalin, o Skardai abejuse Tolkalbjuose wienu Sykiu nū Kartitiū atšoka. Taip tie Skardai wienkart ir wienaiy judindamis ir wieneropas Dro Bangus padaro. Todėl plakasi ir i Nusę mujū prie sawo Tolkalbjo besiflausanczio Kaimyno log tokiosjau Dro Bangos, kokios jos iš musū Kallo išeinanczojo Balsu pasidaro, o todėl tur jis ir tą pati Balsą, tus paczus Žodzus girdėti, kurus mes prie sawo Tolkalbjo kalbame.

Ale kur ir kas yro Tolkalbi išrades? Mes sawo Prieteliems popirm dar daug fitū swarbju Daiktū pranešiti meilydami atsiliepsim ant šito Klausymo jey Wiešpats welys, welaus Karta.

Mes matome ale, kad mums nepūlas iš to dymities, jey kartais moktyjeje Žmones ir su wisofeis mums rodanties niekingais Daiktais užfieda. Neša jie tais besibowydami ir tūse be tyriniedami yra daug kartū ant labay swarbju, wisai Žmogyste naudingū Šradimū pareje. O taip Žmogus i noturiskūsus Daiktus nū Sutwertojū idietases Sylas ir Galybes patyres ir jas saw ant Gero pasinaudams ispidlo jūg wis šwenczausaję Walę Tojo, kurs ji leisdamš jam paliepes yra: „Bonawof ant wisos Žemės ir paweršk ję po sawim.“ 1. Moz. 1, 26. 28. a — e —.

Pafajaus Laikintojei

yra, kaip jau tyriete, dabar nū wisū galingujū Gyropės Wiešpaczū, tai esti nū Englanderiu, Rušū, Isterikiū, Francuzijōs, Turkū, Italijōs ir musū sustrinke. Iš kōznōs fitū Žemiū yra daugiausey po tris didzausū Galwoczū ten susižeje. Ale kōznas iš jū yra dar saw po kelis Bagalbininkus drauge ėmes, taip kad iš wiso 71 Bonai dabar musū Ciecorystės Kanclierio naujame Paloczuje wienoje didzoje ir labay puikioje Swetlyczoje sawo Susiėjimus laiko. Per Prezidentą yra tie Bonai saw musū Kanclieri Firštą Bismarki išsikyre, prie kurio jie ir Susiėjimo ne esant wiens po fito Parodės jėškodami tankej apsilanko; nesa ne be Keikalo